

41.

Hattearbejderforbundet i Danmark.

I Anledning af det i Folketinget forelagte Forslag til en ny Toldlov, der, saafremt det vedtages i sin nuværende Form, vil faa en afgørende Indfyldelse paa vort Erhverv, tillade vi os nedenstaaende at give en Fremstilling af den Situation, denne Industri for Øjeblikket befinder sig i samt paaapege den Fare for Hatteindustriens fortsatte Eksistens, som Gennemførelsen af nævnte Forslag vil medføre.

Filthatteindustrien.

Af Filthatteindustriens 3 forskellige Brancher (Haar-, Uld- og Silkehatte) har Fabrikationen af Haarhatte allerede for lang Tid siden udspillet sin Rolle her i Landet; med Undtagelse af en enkelt Fabrikant, der kun beskæftiger et Par Arbejdere herved, er denne Fabrikationsgren fuldstændig nedlagt. Dette hænger naturligvis noget sammen med, at Forbruget af Haarfilthatte er sunket i samme Forhold, som Forbruget af Uldfilthatte er tiltaget, ligesom ogsaa Forholdningen af disse Artikler har været og endnu er en medvirkende Aarsag hertil. De nugældende Toldsatser for færdige Herrefilthatte 133 pr. Pd. medføre nemlig, at Uldfilthattene ere dyrere at indføre end Haarhatte, idet disse sidste paa Grund af deres lette Vægt kun ere belagte med en Toldafgift af 18—20 Øre pr. Stk., medens Uldhattene, der veje mere, ere oppe paa en noget højere Afgift. Men fælles for de her nævnte 3 Brancher af vort Fag, og hvad der efter vor Opfattelse er Hovedaarsagen til disses uheldige Stilling herhjemme, ere de høje Toldsatser paa de i Fabrikationen anvendte Raamaterialer og Hjelpestoffer, et Forhold, som vi nedenfor skulle betragte noget nærmere.

Der er gentagne Gange gjort Forsøg paa at tilvirke Filthatte herhjemme. I Midten af 70erne oprettede saaledes et Aktieselskab „Nordisk Dampfilthattefabrik“ en Virksomhed, der nogle Aar senere overtoges af Firmaet A. F. Bodecker, der indrettede alt saaledes, at Produktionsteknikken efter daværende Forhold fuldt ud kom paa Højde med de bedste udenlandske Fabrikker. Alligevel maatte denne Virksomhed i 1888 indstille sin Drift, efter at Firmaet havde tilsat betydelige Kapitaler. Firmaet Lange i Svendborg, hvis Virksomhed, om end af mindre Omfang, dreves under lignende Forhold, opgav i 1903 denne efter i flere Aar at have arbejdet med Tab. En tysk Hattefabrikant, Schulze, der derefter overtog Fabrikken, maatte allerede 1905 trække sig tilbage med Tabet af hele sin Driftskapital, hvorefter Fabrikken fuldstændig nedlagdes. Firmaet N. P. Nielsen, Assens, har i Aarenes Løb indskrænket Virksomheden saa meget, at det nu kun beskæftiger Halvdelen af det Antal Arbejdere, som det tidligere har haft, og den Mulighed ligger nær at antage, at ogsaa denne Fabrik i Løbet af en overskuelig Fremtid maa ophøre med Fabrikationen af Filthatte, saafremt der da ikke indtræder en Forbedring af de nu bestaaende Tilstande.

Endelig skal anføres, at den største Virksomhed af denne Art her i Landet, „Dansk Hattefabrik“, Brede, — som paaviselig med Hensyn til Produktionsteknik fuldt ud kan staa Maal med de bedst indrettede udenlandske Fabrikker — ogsaa menes at have svært ved at holde sig oppe i Kampen mod den udenlandske Konkurrence, og at kun denne Virksomheds særlige Indretning, dens Forbindelse med et andet større industrielt Etablissement, hvorved Drivkraften, Belysningen etc. haves billigere, har skabt Betingelsen for dens hidtidige Bestaaen.